

ansvaret for egen læring og have mulighed for at udvise større selvstændighed i læringsprocessen.

Dette har allerede i lang tid været tilfældet på universiteterne, hvor læring er den enkelte studerendes eget ansvar, og lærerne er vejledere og inspiratorer. En lignende tendens kan forventes på de øvrige uddannelsesområder.

Undervisningssystemet skal tilfredsstillende behovene hos alle målgrupperne – fra de helt unge til de voksne. Børn og unge har i langt højere grad end voksne behov for at blive guidet igennem indlæringsprocessen end de voksne har, og det må der tages højde for i diskussionen om undervisning og læring. Jo ældre en uddannelses målgruppe er, jo større frihed og selvstændighed må der kræves. Informationsteknologiens grundlæggende betydning for det enkelte menneskes færden i samfundet stiller krav om en uddannelsespolitisk nyorientering:

Elever og studerende skal som allerede nævnt bringes til at anvende IT på linie med læsning, skrivning og regning, og det kræver en uddannelsespolitisk satsning på alle niveauer inden for lærernes grund- og efteruddannelse på IT-området. Lærerne må sættes i stand til at beherske IT-redskabernes muligheder og potentialer som personlige brugere i takt med, at IT inddrages som et integreret led i de enkelte uddannelser og fag. Derfor må indsatsen især fokusere på de pædagogiske muligheder, der ligger i anvendelsen af IT, herunder på udredninger om IT's betydning for fagenes didaktik og pædagogiske principper. Derved skabes et fundament, som gør det muligt for lærerne at tage IT i brug både som værktøj i den personlige planlægning og som et integreret element i undervisningen og læringsprocessen.

Ved ajourføringen af lærernes grund- og efteruddannelse skal der tages højde for, at der ikke findes en ensartet lærergruppe inden for det samlede uddannelsesystem. Lærerkræfterne på de forskellige uddannelsesniveauer har vidt forskellig uddannelsesmæssig baggrund. Derfor må de overordnede tværgående uddannelsespolitiske målsætninger suppleres ved udarbejdelse af strategi- og handlingsplaner for opkvalificering af lærernes IT-kvalifikationer på de enkelte uddannelsesniveauer. Den løbende ajourføring bør desuden også i et vist omfang ske på lokalt plan som skolebaseret efteruddannelse.

Indførelsen af IT må forventes at medføre en omlægning af lærerforbruget. I forbindelse med

fjernundervisning og distribueret undervisning vil der ikke altid vil være behov for tilstedeværelse af en lærer under hele undervisningsforløbet.

Blandt andet denne udvikling kan bevirke, at opdelingen af lærerens arbejdstid i forberedelsestid, undervisningstid og anden arbejdstid mister sin betydning. Det bliver vanskeligt at afgøre, hvornår læreren forbereder sig, hvornår der undervises og hvornår der er tale om opgaveretning – tingene kan ikke adskilles. Forudsætningerne for de nuværende aftaler, herunder arbejdstidsaftaler for lærere og undervisere, vil blive forandret i takt med indførelsen af IT. Det bliver derfor nødvendigt at få fjernet de barrierer, som de gældende arbejdstidsaftaler på fx grundskoleområdet repræsenterer, således at man generelt nærmer sig arbejdstidsvilkårene for universiteter, ingenørhøjskoler osv.

Elektronisk infrastruktur

Alle uddannelsesinstitutioner skal på elektroniske netværk

En forudsætning for IT-udviklingen inden for uddannelsessektoren er, at der på alle uddannelsesinstitutioner er tilstrækkeligt med computere koblet til elektroniske netværk. Den elektroniske infrastruktur skal sikre elektronisk adgang til relevant fagligt indhold og pædagogiske tjenester, der på tværs af uddannelsessektoren kan fremme det faglige, tværfaglige og pædagogiske samarbejde.

For at fremme denne udvikling har Undervisningsministeriet iværksat Sektornet-projektet (se bilag 1) (ikke optrykt her), der skal sikre etableringen af en sådan elektronisk infrastruktur, der kan bruges til såvel administrative- som undervisningsformål. På eksempelvis folkeskoleområdet har regeringen opstillet en målsætning om 5–10 elever pr. computer i år 2000–2003. En tilsvarende indsats er påkrævet på alle uddannelsesinstitutioner.

En sådan indsats kræver store investeringer i såvel elektronisk infrastruktur som IT-udstyr, der – såfremt målsætningerne skal nås – i de næste 5–8 år forudsætter bred politisk vilje til omstilling og prioritering.